Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!
Камуністычная партыя (бальшавікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 119 (7680) | Чацвер, 29 чэрвеня 1944 г. | Цана 20 к.

Войскі 2-га Беларускага фронта штурмам авалодалі буйным абласным цэнтрам Беларусі горадам Магілеў— аператыўна-важным вузлом абароны немцаў на Мінскім напрамку, а таксама з баямі занялі гарады Шклоў і Быхаў.

Войскі 1-га Беларускага фронта авалодалі горадам і важным чыгуначным вузлом Асіповічы, завяршыўшы акружэнне Бабруйскай групы нямецкіх войск.

Слава воінам Чырвонай Арміі, якія вызваляюць беларускую зямлю!

ЗАГАД
Вярхоўнага Галоўнакамандуючага
Генерал-палкоўніку ЗАХАРАВУ

Войскі 2-га БЕЛАРУСКАГА фронта, фарсіраваўшы ДНЕПР на ўчастку працягласцю 120 кілометраў, прарвалі другую абарончую паласу немцаў, падрыхтаваную па заходняму берагу ракі, і сёння, 28 чэрвеня, штурмам авалодалі буйным абласным цэнтрам Беларусі — горадам МАГІЛЕЎ — аператыўна-важным вузлом абароны немцаў на Мінскім напрамку, а таксама з баямі занялі гарады ШКЛОЎ і БЫХАЎ.

У баях пры фарсіраванні ДНЯПРА і авалоданні гарадамі МАГІЛЕЎ, ШКЛОЎ і БЫХАЎ вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта БОЛДЗІНА, генерал-лейтэнанта ГРЫШЫНА, генерал-лейтэнанта КРУЧЭНКІНА, генерал-маёра МУЛЬТАН, генерал-маёра ЗАХАРАВА, генерал-маёра ТЯРЭНЦЬЕВА, генерал-маёра НАУМАВА, генерал-маёра СМІРНОВА, генерал-маёра ЯКІМОВІЧА, палкоўніка ШЧЭННІКАВА, палкоўніка КАЛЕСНІКАВА, палкоўніка ДРУЖЫНІНА, палкоўніка ЮРЫНА, палкоўніка СЛІЦ, палкоўніка АРЦЕМ'ЕВА, генерал-маёра КАНАНЕНКА, генерал-маёра ГАСПАРАНА, генерал-маёра СКРЫЛЕВА, палкоўніка ГАЛАЙКО, генерал-маёра КРАСНАШТАНАВА, генерал-маёра КІРЫЛАВА, палкоўніка ГУСЕВА, палкоўніка СУПРУНОВА, генерал-маёра КУСТАВА, генерал-маёра САМАРСКАГА, палкоўніка КАЗАК, генерал-маёра ДАЛМАТАВА; артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі САКОЛЬСКАГА, генерал-лейтэнанта артылерыі БАДРОВА, генерал-маёра артылерыі ДЗЕГЦЯРОВА, генерал-маёра артылерыі КАРЭПІНА, генерал-маёра артылерыі РАЗІНЦАВА, палкоўніка МІХНО, палкоўніка ЕРШОВА, палкоўніка КАСЬЯНАВА, палкоўніка ЧАРНАБАЕВА, палкоўніка КАРНЫШОВА, палкоўніка ЗЯБЛІКАВА, палкоўніка БРЫЗГАЛІНА, палкоўніка МАЛАФЕЕВА, палкоўніка УШАКОВА, палкоўніка КУЛЕЕВА, палкоўніка САКАЛЕНКА, палкоўніка КАРАЛЁВА, палкоўніка ТУРЧАНІНАВА, падпалкоўніка ЗЯРНОВА, падпалкоўніка ВАЙЦАХОЎСКАГА, падпалкоўніка АХТЫРЧАНКА, падпалкоўніка КІСЯЛЁВА, падпалкоўніка ВАРШАЎСКАГА, падпалкоўніка РУСЕЦКАГА, падпалкоўніка ВЕРЗЕНЕВА, падпалкоўніка ФЁДАРАВА, падпалкоўніка БАБІЧА, падпалкоўніка ГЛЕСІНА, падпалкоўніка ЯРОМЕНКА, падпалкоўніка ПЕНЦЯШКІНА, палкоўніка КАМІНСКАГА, палкоўніка ШКУРАТАВА; танкісты палкоўніка ЕРШОВА, палкоўніка КОТАВА, палкоўніка ЛУКАШОВА, палкоўніка ТУЛОЎСКАГА, падпалкоўніка ТАТАРЭНКА, падпалкоўніка КАПЫЛАВА, маёра СЯГЕДЗІНА, маёра САМУІЛКІНА, маёра ГАЕЎСКАГА, палкоўніка НІКАЛАЕВА; лётчыкі генерал-палкоўніка авіяцыі ВЕРШЫНІНА, палкоўніка ВОЛКАВА, маёра МАКСІМЕНКА, маёра РУБЦОВА, маёра АРБАТАВА, падпалкоўніка КАЛОМІНА, маёра КАТРУХА, падпалкоўніка БЕРШАНСКОЙ, падпалкоўніка ЕРМІЛАВА, падпалкоўніка САКАЛОВА, палкоўніка ГЕТМАНА, палкоўніка ВУС, падпалкоўніка ПАКАЕВОЙ, падпалкоўніка ЕЛІСЕЕВА; сапёры генерал-маёра інжынерных войск БАРДЗІЛОЎСКАГА, палкоўніка МЕЛЬНІКАВА, палкоўніка САКАЛОВА, палкоўніка ДЗЕРГУНОВА, палкоўніка ЛОГІНАВА, палкоўніка ВІЗІРАВА, падпалкоўніка ГУСЕВА, маёра СМЫШЛЯЕВА, маёра КАНАРЧЫКА і сувязісты генерал-маёра войск сувязі БОРЗАВА, падпалкоўніка КОРБУТ, падпалкоўніка ЧЫРКІНА, маёра ШАПАВАЛАВА, капітана ГЛУШКОВА, капітана ВАЙНРУБ, капітана БАРЫСАВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях пры фарсіраванні ДНЯПРА і авалоданні гарадамі МАГІЛЕЎ, ШКЛОЎ і БЫХАЎ, прадставіць да прысваення назваў «ВЕРХНЕДНЯПРОЎСКІХ», «МАГІЛЕЎСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 28 чэрвеня, у 22 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 2-га Беларускага фронта, якія фарсіравалі ДНЕПР і авалодалі гарадамі МАГІЛЕЎ, ШКЛОЎ і БЫХАЎ,—дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях пры фарсіраванні ДНЯПРА і за вызваленне гарадоў МАГІЛЕЎ, ШКЛОЎ, БЫХАЎ.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

28 чэрвеня 1944 года.

ЗАГАД
Вярхоўнага Галоўнакамандуючага
Генералу арміі РАКАСОЎСКАМУ

Войскі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта, развіваючы імклівае наступленне, сёння, 28 чэрвеня, у выніку глыбокага абходнага манеўра, авалодалі горадам і важным чыгуначным вузлом АСІПОВІЧЫ, завяршыўшы тым самым акружэнне Бабруйскай групы нямецкіх войск.

У баях за авалоданне АСІПОВІЧЫ вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта БАТАВА, генерал-маёра ІВАНОВА, генерал-маёра АЛЯКСЕЕВА, генерал-маёра САНКОЎСКАГА, палкоўніка МАРОЗАВА; танкісты генерал-маёра танкавых войск ПАНАВА; лётчыкі генерал-палкоўніка авіяцыі РУДЗЕНКА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне АСІПОВІЧЫ, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 28 чэрвеня, у 23 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га Беларускага фронта, якія авалодалі АСІПОВІЧЫ,—дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне АСІПОВІЧЫ.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

28 чэрвеня 1944 года.

Чырвоная Армія вызваляе Совецкую Беларусь

Тры гады таму назад, у чэрвені 1941 года, нямецка-фашысцкія захопнікі прынеслі на нашу родную беларускую зямлю невыказныя пакуты і гора. Орды шалёных фашысцкіх звяроў уварваліся на квітнеючыя землі Беларусі і цяжкім кованым ботам таптэлі і душылі беларускі народ.

Тры гады стаяла чорная ноч нямецкай акупацыі над нашымі роднымі гарадамі і вёскамі, над усёй беларускай зямлёй. Фашысцкія душагубы залілі зямлю патокамі нявіннай крыві, мацярынскіх і сірочых слёз.

У 1943 годзе доблесная Чырвоная Армія пачала вызваленне Совецкай Беларусі. Былі вызвалены абласныя цэнтры Гомель і Мозыр, гарады Крычаў, Рэчыца, Добруш, Калінкавічы і многія другія.

У гістарычныя дні чэрвеня 1944 года, якія павекі ўвойдуць у гісторыю беларускага народа, пачалося масавае выгнанне нямецка-фашысцкіх захопнікаў з зямлі Беларусі. Пераможным наступленнем войскі 1-га, 2-га і 3-га Беларускіх франтоў, 1-га Прыбалтыйскага фронта сакрушаюць абарону немцаў, вызваляюць новыя тысячы населеных пунктаў ад ворага. Віцебск, Орша, Жлобін, Асіповічы, многія раённыя цэнтры рэспублікі вернуты ў сям'ю совецкіх гарадоў. Не дапамаглі немцам ні ўзведзеныя бастыёны абароны, ні глыбока эшаланіраваная сістэма ўмацаванняў. Пад ударамі гераічнай Чырвонай Арміі вораг імкліва адкатваецца на захад.

З радасным хваляваннем і глыбокім задавальненнем сустрэў беларускі народ вестку аб вызваленні буйных прамысловых цэнтраў рэспублікі — абласнога цэнтра Магілева, раённых цэнтраў Шклоў і Быхаў, а таксама чыгуначнага вузла Асіповічы. Мы ганарыліся гэтымі гарадамі. Як у люстры, адбівалі яны нястрымны рост нашай народнай гаспадаркі, прамысловасці рэспублікі, творчай і навуковай думкі, небывалы росквіт усіх культурных сіл народа.

Сэрцы ўсіх совецкіх патрыётаў поўны пачуцця бязмежнай падзякі мужным воінам, сталінскім пасланцам за вызваленне з фашысцкай няволі тысяч і тысяч нашых братоў і сясцёр, якія выпрабавалі на сабе за гэтыя тры гады нечуваныя пакуты.

У зводках Совінформбюро з'явіўся Мінскі напрамак... Доблесныя воіны Чырвонай Арміі ў нястрымным благародным парыве ірвуцца да сталіцы Беларусі — нашага любімага Мінска. Яны нясуць на сваёй зброі вызваленне гораду-партызану, гораду-змагару, які не схіліў галавы перад праклятым ворагам.

Імклівае наступленне Чырвонай Арміі, масавае вызваленне Беларусі выклікала хвалю небывалага энтузіязму, працоўнага ўздыму на заводах і фабрыках, у калгасах, установах вызваленых раёнаў рэспублікі. Новымі подвігамі адказваюць працоўныя на вызваленне сваёй горача любімай айчыны. На мітынгах і сходах, якія праходзяць паўсямесна, бяруцца новыя соцыялістычныя абавязацельствы —працаваць з падвоенай, патроенай энергіяй, павялічваць прадукцыйнасць працы, хутчэй аднавіць разбураную немцамі народную гаспадарку. Абавязацельствы тут-жа ператвараюцца ў канкрэтныя справы. На камбінаце, дзе дырэктарам тав. Эркін, брыгада тав. Літвінавай дае ў гэтыя дні па дзве нормы.

Беларускі народ яшчэ ў першыя дні варожага нашэсця пакляўся не скласці зброі да таго часу, пакуль хоць адзін немец будзе таптаць нашу святую зямлю. Усе гэтыя тры гады слаўныя беларускія партызаны і партызанкі гераічна змагаюцца з ворагам, жорстка і бязлітасна помсцяць яму за пакуты, за кроў народную, за зняслаўленую Беларусь. Мужна змагаюцца на франтах Айчыннай вайны сыны Беларусі. У совецкім тылу на эвакуіраваных прадпрыемствах тысячы людзей куюць зброю для фронта. Не скарылася наша совецкая бацькаўшчына ворагу! Не склаўшы рукі чакаў наш народ светлай часіны вызвалення, а са зброяй у руках, пляцо ў пляцо з вялікім рускім і ўсімі брацкімі народамі адстойваў свабоду, чэсць і незалежнасць любімай Радзімы.

З баямі ідзе Чырвоная Армія на захад. Тысячы знясіленых, абяздоленых людзей чакаюць доблесных воінаў, сваіх збавіцеляў. Уся Беларусь чакае свайго вызвалення.

Наперад, доблесныя воіны!

Смерць нямецка-фашысцкім захопнікам!

Натхнёныя перамогамі Чырвонай Арміі

З вялікім палітычным уздымам прайшоў мітынг, прысвечаны паспяховаму наступленню нашых войск на беларускіх франтах і ўзяццю Віцебска, на заводзе, дзе дырэктарам тав. Сурыгін.

Натхнёныя новымі баявымі поспехамі на франтах, рабочыя і служачыя ўзялі на сябе абавязацельства—у самы сціслы тэрмін закончыць кацельныя і зварачныя работы на чатырох важных аб'ектах.

Кожны рабочы і работніца працуе зараз выключна прадукцыйна, бо ведае, што кожная наша вытворчая перамога — гэта таксама ўдар па ворагу.

Ад Совецкага Інформбюро

З АПЕРАТЫЎНАЙ ЗВОДКІ ЗА 28 ЧЭРВЕНЯ

На працягу 28 чэрвеня на поўдзень ад горада **ПОЛАЦК** нашы войскі, перамагаючы супраціўленне і інжынерныя загароды праціўніка ў міжвазёрных дэфіле, вялі наступальныя баі, у ходзе якіх авалодалі раённым цэнтрам Віцебскай вобласці горадам **ЛЕПЕЛЬ**, а таксама занялі больш 100 іншых населеных пунктаў і сярод іх **ЧЭРЧЫЦЫ, КРАСНАЕ, ЗАРЭЧЧА, ЗЕМЦЫ, ЗАМОШША, СТАРОЕ ЛЯДНА, ВЯЛІКАЕ ПОЛЕ.**

На **МІНСКІМ** напрамку нашы войскі, развіваючы паспяховае наступленне, авалодалі раённымі цэнтрамі Мінскай вобласці горадам **ХАЛОПЕНІЧЫ**, горадам і чыгуначнай станцыяй **КРУПКІ**, раённым цэнтрам Магілеўскай вобласці **КРУГЛАЕ**, а таксама з баямі занялі больш 400 іншых населеных пунктаў, сярод якіх вялікія населеныя пункты **СТАРАСЕЛЛЕ, ЛАТЫГАВІЧЫ, МАЙСЕЕЎШЧЫНА, ПУПЕЛІЧЫ, КАСТРЫЦА** (13 кілометраў на паўночны ўсход ад **БАРЫСАВА**), **ІГРУШКІ, СЛАВЕНІ, КОХАНАВА** і чыгуначныя станцыі **КОХАНАВА, СЛАЎНАЕ.**

Войскі 2-га **БЕЛАРУСКАГА** фронта, фарсіраваўшы раку **ДНЕПР** на ўчастку працягласцю 120 кілометраў, прарвалі другую абарончую паласу немцаў, падрыхтаваную імі па заходняму берагу ракі, і штурмам авалодалі буйным абласным цэнтрам Беларусі горадам **МАГІЛЕЎ**, а таксама з баямі занялі раённыя цэнтры Магілеўскай вобласці горад **ШКЛОЎ**, горад **БЫХАЎ** і больш 450 іншых населеных пунктаў, сярод якіх вялікія населеныя пункты **ПАДКНЯЖАННЕ, УЛАНАВА, ЧОРНАЕ, ЧОРНАРУЧЧА, ДУБРОЎКА, БРАКАВА, СЕНЬКАВА, ГАЛЫНЕЦ** 1-шы і 2-гі, **НОВАЯ** і **СТАРАЯ ЛЕЖНЕЎКА, БОЎШАЎ, ЛІПАЎКА, ХАДУЦІЧЫ, МОКРАЕ** і чыгуначныя станцыі **КОПЫСЬ, ШКЛОЎ, ЛОТВА, ПАЛЫКАЎСКІЯ ХУТАРЫ, БУЙНІЧЫ, ДАШКАЎКА, БАРСУКІ, БАРКАЛАБАВА, ЯМНІЦА, БЫХАЎ.**

У баю за горад Магілеў разгромлена 12 пяхотная дывізія немцаў, камандзір якой генерал-лейтэнант Бамлер узят у палон разам з яго штабам. Узят таксама ў палон камендант горада **МАГІЛЕВА** генерал-маёр Эрдмансдорф.

Войскі 1-га **БЕЛАРУСКАГА** фронта, развіваючы паспяховае наступленне, авалодалі горадам і важным чыгуначным вузлом **АСІПОВІЧЫ** і працягвалі весці баі па знішчэнню групіроўкі праціўніка, акружанай у раёне горада **БАБРУЙСК**. У ходзе наступальных баёў войскі фронта вызвалілі за дзень больш 200 населеных пунктаў, у тым ліку раённы цэнтр Магілеўскай вобласці горад **КЛІЧАЎ**, раённы цэнтр Мінскай вобласці горад і чыгуначную станцыю **СТАРЫЯ ДАРОГІ**, вялікія населеныя пункты **ЧЫГІРЫНКА, АРЭХАЎКА, ВІРКОЎ, БАЦЭВІЧЫ, СЯРГЕЕВІЧЫ, ЛЮБАНІЧЫ, СТУПЕНІ, БЯРЭЗІНСКІ ФАРШТАДТ, ШАТКОВА, ЦЯПЛУХА, ПРАТАСЕВІЧЫ, КАЛЮГА, НОВА-АНДРЭЕЎКА, БАРБАРАЎ, БАБРОВІЧЫ, ПАРЭЧЧА** і чыгуначныя станцыі **НЯСЕТА, ТАЧЭНКА, ЦЯЛУШЫ, САВІЧЫ, БЯРЭЗІНА.**

Паміж **ОНЕЖСКІМ** і **ЛАДАЖСКІМ** вазёрамі нашы войскі, перамагаючы супраціўленне фінаў, прасунуліся наперад да 35 кіламетраў і занялі населеныя пункты **ШОКША, ПЕДА-СЕЛЬГА, НЕСК-ОЗЕРА, ВІЛАЛА, ВЕХКУ-СЕЛЬГА, СЯНЬДЗЕБА, ВЕРХНІ КАНЕЦ, АЛАНГА, ГАЎРЫЛАВА, ВІДЛІЦА, УСЦЬ-ВІДЛІЦА.**

У Фінскім заліве на паўднёвы захад ад **ВЫБАРГА** нашы войскі ачысцілі ад праціўніка востраў **УРАН-САРЫ**, авалодаўшы пры гэтым горадам, партом і чыгуначнай станцыяй **ТРОНГСУНД** (Урас).

На другіх участках фронта—без істотных змен.

За 27 чэрвеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 109 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіт 61 самалёт праціўніка.

* * *

МАСІРАВАНЫЯ НАЛЁТЫ НАШАЙ АВІЯЦЫІ НА ЧЫГУНАЧНЫЯ ВУЗЛЫ БАРАНАВІЧЫ, ЛУНІНЕЦ, МІНСК, ПОЛАЦК І ЧЫГУНАЧНУЮ СТАНЦЫЮ БАРЫСАЎ

Наша авіяцыя ў ноч на 28 чэрвеня нанесла моцныя ўдары па чыгуначных вузлах Баранавічы, Лунінец, Мінск, Полацк і чыгуначнай станцыі Барысаў. У час налёта на чыгуначных вузлах і станцыі знаходзілася вялікая колькасць чыгуначных эшалонаў.

У выніку бамбардыроўкі на чыгуначным вузле Баранавічы ўзнікла 23 вялікія ачагі пажару і адбылося некалькі моцных выбухаў. Пажары наглядаліся экіпажамі пры ўходзе ад цэлі з адлегласці 150 кілометраў. На чыгуначным вузле Лунінец нашы лётчыкі разбілі некалькі эшалонаў з войскамі і тэхнікай. На тэрыторыі вузла ўзнікла 10 пажараў і адбылося 6 моцных выбухаў. На чыгуначным вузле Мінск узнікла 13 ачагоў пажару, гарэлі вагоны і ваенныя склады. У Полацку пажар ахапіў усю цэнтральную частку вузла.

Асабліва інтэнсіўны налёт наша авіяцыя зрабіла на чыгуначную станцыю Барысаў, на шляхах якой знаходзілася да 20 эшалонаў. Разрывы бомб наглядаліся па ўсёй тэрыторыі станцыі. Узнікла 15 ачагоў пажару. Адбылося 16 выбухаў.

Чатыры нашыя самалёты не вярнуліся на свае базы.

* * *

На поўдзень ад горада Полацк часці Н-скага злучэння, зламаўшы супраціўленне немцаў на прамежкавых рубяжах, авалодалі горадам Лепель—моцным вузлом абароны немцаў. Адбываючыяся баі характарызуюцца масавым знішчэннем жывой сілы праціўніка. У раёне Якубоўшчына, Свіціна нашы падраздзяленні акружылі рэшткі разбітых нямецкіх часцей і вядуць баі па іх ліквідацыі. Знішчана 600 гітлераўцаў, звыш 500 нямецкіх салдат і афіцэраў узята ў палон. У раёне урочышча Андронаў Востраў совецкія войскі акружылі і знішчылі варожы полк. 520 немцаў спынілі супраціўленне, склалі зброю і здаліся ў палон. Нашы байцы захапілі да 1.000 аўтамашын з рознымі грузамі.

* * *

Войскі 2-га Беларускага фронта ўсю ноч на 28 чэрвеня вялі жорсткія баі на вуліцах Магілева. Моцныя ўдары нашых пяхотных часцей з усхода і імклівая атака бронетанкавых сіл з поўначы вырашылі зыход сражэння ў карысць совецкіх войск. Сёння раніцой воіны Чырвонай Арміі вызвалілі горад Магілеў ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. У баях за горад нашы войскі знішчылі 12 нямецкую пяхотную дывізію, нанеслі цяжкія страты танкава-грэнадзерскай дывізіі СС «Фельдхернхале». і іншым нямецкім часцям. Узята многа палонных. У ліку палонных—камандзір 12 пяхотнай дывізіі генерал-лейтэнант Бамлер, нямецкі камендант горада Магілеў генерал-маёр Эрдмансдорф, камандзір 89 пяхотнага палка палкоўнік Дайгенціш і другія афіцэры. Захоплены вялікія трафеі — многа ўзбраення, дзесяткі складаў з боепрыпасамі, харчаваннем, медыкаментамі і 7 чыгуначных эшалонаў з рознымі ваеннымі грузамі.

* * *

Войскі 1-га Беларускага фронта працягвалі паспяховае наступленне. Цясней сціскаючы кальцо вакол нямецкай групіроўкі, якая акружана ў раёне Бабруйска, часці Н-скага злучэння занялі некалькі населеных пунктаў. Захоплена 5 паравозаў, больш 100 вагонаў, звыш 200 аўтамашын і іншыя трафеі. Совецкія рухомыя часці з баямі прасунуліся на захад і нечаканым ударам занялі важны чыгуначны вузел горад Асіповічы. Захоплена 5 чыгуначных эшалонаў з харчаваннем і ваеннымі матэрыяламі і 12 розных складаў.

* * *

На паўночны захад ад вёскі Ядрава, Віцебскай вобласці, рота немцаў пры падтрымцы двух гармат днём 25 чэрвеня контратакавала пазіцыі нашага падраздзялення. Наперадзе сябе, на адлегласці 50 метраў, гітлераўцы гналі натоўп жанчын і дзяцей. Нашы мінамётчыкі далі залп па немцах і меткім агнём адсеклі іх ад мірных жыхараў. Совецкія грамадзяне пачалі разбягацца. Немцы заляглі і адкрылі па іх агонь. Імклівай атакай нашы байцы разграмілі немцаў і вызвалілі совецкіх грамадзян, якія засталіся ў жывых.

Адступаючы пад ударамі Чырвонай Арміі, гітлераўскія ваякі хаваюцца за плячыма жанчын і дзяцей, спрабуючы выратаваць сваю паганую скуру. Але ніякія каварныя прыёмы не выратуюць фашысцкае звяр'ё ад суровай адплаты.

* * *

Група латвійскіх партызан з атрада «Латгалія» ўзарвала нямецкі склад з боепрыпасамі. Знішчаны больш 1.000 кілограм узрыўчаткі, многа гранат, мін, капсуляў-дэтанатараў, 5 аўтамашын і ахова склада. Партызаны гэтага-ж атрада за апошнія дні пусцілі пад адкос тры нямецкія воінскія эшалоны.

Якуб Колас

Роднаму беларускаму народу

Чатыры дні грымелі ў Маскве магутныя залпы ў чэсць гераічных воінаў Чырвонай Арміі 1-га Прыбалтыйскага, 1-га, 2-га і 3-га Беларускіх франтоў.

Няма ў свеце больш радаснай для нас музыкі, як гэтыя магутныя сімфоніі соцень гармат, бо ў іх гучыць дзівосная вестка пра нашы перамогі, у іх чуюцца хвалюючыя нас словы: ідзе вызваленне беларускай зямлі і беларускага народа, які пацярпеўся пад гнётам нямецкіх захопнікаў. Вогненнае кальцо з кожным днём, з кожнай гадзінай усё шчыльней сціскаецца навокал гітлераўскіх ордаў, якія ўварваліся на нашу святую зямлю. Як смуродныя клапы пад дзеяннем агню, кідаліся ў паніцы дывізіі нямецкіх грамілаў, пагромшчыкаў і забойцаў, трапіўшы пад Віцебскам у вогненныя клешчы Чырвонай Арміі. Радасна сустракае сваіх вызваліцеляў наша прыгажуня Заходняя Дзвіна. Іх магутны поступ чуюць Мінск і Полацк, Лепель і Слуцк, тысячы беларускіх сёл і мястэчак. Змрочная ноч, што насунулася тры гады таму назад з гітлераўскай Германіі, адыходзіць назад на захад, уцягваючы Гітлера і яго орды ў цёмнае бяздонне. Няхай лютуе з шалёнай пенай на клыках нямецкая паскуда, нікчэмны «фюрэр» і ўсе саўдзельнікі яго злачынстваў: іх дні злічаны! Грозная і няўмольная рука справядлівай расплаты ўзнята над імі не толькі з усходу, але і з поўдня і з захаду Еўропы. Усе народы, якія часова трапілі пад уладу нямецкіх разбойнікаў, паўстаюць супроць сваіх прыгнятальнікаў. З жахам, у паніцы глядзяць гітлераўцы ў свой заўтрашні дзень. Але суровы і страшны для іх гэты дзень, і грознае аблічча яго.

У гэтыя вялікія, радасныя дні, калі на нашай зямлі пачаўся апошні акт небывалых у гісторыі бітваў за вызваленне народаў, я звяртаюся да вас, сёстры і браты беларусы, з кароткім, што ідзе ад сэрца, словам: будзьце мужныя і стойкія да канца! Вы здзівілі свет сваёй гераічнай барацьбой супроць нямецкіх гвалтаўнікоў. Вялікія і непамерныя вашы пакуты, але вы не палі духам, не скарыліся душагубу Гітлеру. Совецкая Беларусь паказала ўсяму свету ўзоры партызанскай барацьбы. Гэта барацьба самымі яркімі старонкамі ўвойдзе ў гісторыю партызанскіх войнаў. Напружце-ж у гэтыя дні ўсе свае намаганні для апошняй рашучай бітвы супроць фашысцкай погані, што запаганіла нашу зямлю, абрабавала яе, ператварыла ў пустыні нашы лясы і палі, гарады і вёскі, усеяла яе лагерамі смерці. Як братоў і родных сыноў і дочак, сустракайце воінаў Чырвонай Арміі, акружыце іх увагаю, цеплынёй і гасціннасцю, чым так багаты і шчодры беларускі народ. Дапамагайце, чым толькі можаце, Чырвонай Арміі граміць ворага, бо яна нясе вам доўгачаканае вызваленне і радасць мірнай творчай працы.

Чырвоную Армію вядзе святое пачуццё — вызваліць народы з нямецкай няволі, яе вядзе пачуццё свяшчэннай нянавісці да ворагаў свабодалюбівых народаў. Няхай усімі вашымі ўчынкамі і дзеяннямі кіруе адна думка: ні адзін нямецкі разбойнік, што прышоў да нас са зброяй, каб забіваць і рабаваць, і не склаў зброі, не павінен вярнуцца ў сваё чорнае фашысцкае логава. Ён праліваў кроў нашых дзяцей, старых і жанчын. Сваёю подласцю ён апаганіў нашу зямлю. Дык няхай-жа ён гніе ў ёй, як гной! Недалёка дзень поўнага вызвалення ўсёй беларускай зямлі — ад Дняпра да Заходняга Буга, ад Сожа і Прыпяці да Заходняй Дзвіны, вызваленне ўсёй совецкай зямлі ад нямецкіх разбойнікаў. Вялікі Сталін вядзе нас да поўнай перамогі, і гэтая перамога будзе дасягнута!

Жаданыя часы мне ясна відны.
Абернем у свята мы дзень наш будны—
Над полем, над гаем,
Над змучаным краем
Пракоціцца вестка: няма больш вайны!
І скажуць нам смаглыя далі зямлі:
Разбойныя орды навек палеглі.
Не прыдуць ніколі
Таптаць нашы ролі
Патомкі нямецкай пражорлівай тлі.
Мы вокам акінем прасторы свае,
Убачым, як многа чаго не стае —
Парэзаны долы,
Папалены сёлы,
Дзе нават і певень замоўк, не пяе.
Агледзім таксама ў вялікі той час
Мы блізкіх і родных. Ох, шмат з іх хто згас!
Не ўбачым іх вочак...
Дачушка, сыночак!
Мы цяжка ўздыхнём і паплачам па вас.
Уцехай нам будзе ваш подвіг святы:
Вы край адстаялі, сястрыцы, браты!
Жыццё аддалі вы
За дзень наш шчаслівы,
Дзень мірнае працы, вянком завіты.
Як скарб наш бясцэнны, як святасць святынь,
Мы вас панясём у прастор далячынь.
Вы будзеце з намі
Заўжды жыць вякамі,
Як золак на небе і ясная сінь.
Падлічым і раны і боль нашых страт.
З дарог-жа ніхто нас не зверне назад.
А нашы дарогі —
Ясноты, разлогі
І вечнае праўды сугучнасць і лад.
Усёй грамадою мы прыдзем тады
На сход наш вясёлы, на пір малады.
Мы шмат чаго ўспомнім за нашым сталом
І прыказку скажам і песню спяём,
І ўспомнім былое
Народа-героя,
Што ў бітвах суровых уславіў свой дом.

НАПЕРАД, СЛАЎНЫЯ ВОІНЫ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ!

ЖЛОБІН

Не будзем зараз апісваць баі за Жлобін, скажам толькі, што яны вяліся жорстка і ўспыхвалі не адзін раз. Цікава ўспомніць, што ў 1941 годзе барацьба за Жлобін была таксама выключна жорсткая, і ён некалькі разоў пераходзіў з рук у рукі.

І вось нарэшце Жлобін узят!

Над горадам стаіць воблака дыму — гарыць тое, што немцы не паспелі спаліць у 1941 і ў наступныя гады. Пахне гарам. Ва ўцалелых дамах выбіты шыбы, выламаны брамы. На вуліцах і дварах ніводнага чалавека. У абгарэлым пачарнелым садзе чырванеюць ружы. Дзіўна бачыць іх тут, сярод як быццам вымершага горада.

На беразе Дняпра, на былой Совецкай вуліцы, дзе замест дамоў, цяпер расце адна трава, сустракаем чалавека ў форме чыгуначніка. Знаёмімся. Ён называе сябе Пышаковым — работнікам Беларускай чыгункі. Ён нарадзіўся і да немцаў працаваў у Жлобіне. Зараз прыехаў з групай чыгуначнікаў аднаўляць вузел. Ён ідзе з намі па гораду і мы чуем:

— Вось тут была першая сярэдняя школа.

— Там быў клуб...

— Вось там былі яслі...

Па сутнасці ад усяго Жлобіна засталося не больш, чым ад першай сярэдняй школы ці ад узорных дзіцячых ясляў. На месцы школы — каменне, арматура і кавалкі бляхі. Дзіцячыя яслі выбухам раскіданы на многія метры павокал. Ад усяго Жлобіна немцы пакінулі рэдкія драўляныя дамы, брук і некалькі скрынь каменных будынкаў. Усё астатняе ўзарвана, спалена, расцягнута на акопы, дзоты і паліва, вывезена ў Германію.

Жлобінскае насельніцтва немцы пагналі з горада яшчэ 19 сакавіка гэтага года, які лёс яго — цяжка сказаць. Але аб гэтым лёсе можна здагадацца, пазнаёміўшыся з лёсам грамадзян Жлобіна, якіх мы сустрэлі ў першы дзень пасля яго вызвалення. Вось Кавальчук Гаўрыіл Дзянісавіч, яго дом стаяў на Першамайскай вуліцы, 29, і цяпер спалены. Яго жонку, Антаніну Емельянаўну, і дачку Люсю немцы ўзялі 12 сакавіка, пасадзілі ў таварны вагон і павезлі ў Бабруйск. У Бабруйску самога Кавальчука залічылі ў рабочы батальён, а жонку і дачку ў жаночы лагер. Хутка Кавальчук даведаўся, што жаночы лагер вывезен з Бабруйска ў невядомым напрамку. Нядаўна яму ўдалося ўцячы з батальёна. А дзе жонка, дзе дачка — невядома.

У Міхедавай Дар'і Афанас'еўны, што жыве на Першамайскай вуліцы, дом 27, немцы забралі двух дачок — Вольгу і Ніну, прычым на руках у Вольгі былі маленькія дзеці. Сын яе, Міхедаў Вячэслаў Андрэевіч, чатыры месяцы хаваўся ў падвале і толькі гэта выратавала яго ад нямецкай няволі.

Маёмасць Кавальчука, Міхедавай і другіх немцамі расцягнута, дамы спалены.

У Жлобіне можна пазнаць усю Беларусь. У ім сабраны ўсе пакуты беларускага народа, па ім бачна, як немцы ненавідзяць і пагарджаюць беларусамі — гэтым працавітым, таленавітым народам. Па ім бачна, таксама, як беларусы ненавідзяць нямецкіх прыгнятальнікаў. Сотні, тысячы жлобінцаў амаль тры гады ваявалі супроць немцаў для свайго роднага горада, партызанілі ў навакольных лясах. Мы сустрэлі сем партызан—сем падрыўнікоў аднаго партызанскага атрада. Толькі ў апошні час яны пусцілі пад адкос два воінскія нямецкія эшалоны і ўзарвалі на шасе 9 аўтамашын. Пётр В. гаворыць:

— Мы ім помсцілі два з паловай гады. Але ў нашых сэрцах яшчэ многа пянавісці. Мы ўсе семера ідзем у ваенкамат, каб уступіць у Чырвоную Армію і звесці канчатковыя рахункі з гітлераўцамі...

П. ТРАЯНОЎСКІ.

Анатоль АСТРЭЙКА.

Дарогі на захад ідуць

Наш шлях не кароткі, а доўгі.
З Каўказа, з кубанскіх стэпоў,
З шырокае матухны-Волгі
Спяшалі к сабе мы, дамоў.
Пясок нам лажыўся пад ногі,
Вятры завывалі, гулі.
Да Мінска усе нас дарогі
З усхода на захад вялі.
Без стомы мы ўвечар і ўранак
Змаганне з чужынцам вялі.
Бо зваўся той Мінскім напрамак,
Якім мы тры годы ішлі.
Дзень добры знаёмым прасторам,
Бабруйскім, аршанскім палям,
Дзвіне і наддзвінскім азёрам,
Што зноўку вяртаюцца к нам!
Любы намі ўзяты прыстанак,
На захад пастаўлены крок, —
То Мінскі шчаслівы напрамак,
Шляхі то на Брэст, Беласток.
У бітве мы стомы не знаем,
Па Мінскім напрамку ідзём.
Зара вызвалення над краем
Займаецца ясным агнём.
Час блізак святой перамогі.
Шчаслівы, таварышы, пуць!
Падходзяць да Мінска дарогі,
Дарогі на захад ідуць.

На Мінскім напрамку

— На Мінскім напрамку нашы войскі...

Для працоўных Совецкай Беларусі гэтыя словы гучаць, як музыка перамог.

Упершыню пасля чэрвеньскіх дзён 1941 года ў аператыўнай зводцы Совецкага Інформбюро зноў з'явіўся Мінскі напрамак.

Совецкія войскі ідуць на Мінск. Наш родны, любы Мінск, горды і непакорны, ужо чуе раскаты магутнай артылерыйскай канапады, чуе выбухі совецкіх бомб, якія падаюць на галовы нямецкіх пягоднікаў.

Чэрвень. Мы не забудзем гэты месяц.

І тады, у 1941 годзе, было такое-ж гарачае лета, свяціла сонца, але мы не прыкмячалі яго. Гора засцілала нашы вочы, гора засцілала нам свет, страшэннае і вялікае гора.

Вераломны вораг, вораг-звер разбурыў наш Мінск. Па дарогах ішоў натоўп абяздоленых і няшчасных. Немцы з паветра на брэючым палёце расстрэльвалі дзяцей і мацярэй, і кроў мінчан клікала да помсты.

Фашысты ўступілі ў Мінск, але ён не скарыўся ім. І войскі, якія сёння рушаць на Мінск, ведаюць аб доблесці і геройстве сталіцы Совецкай Беларусі... У Мінску выдаваліся падпольныя бальшэвіцкія газеты «Звязда» і «Мінскі бальшэвік», выдаваліся лістоўкі і яны клікалі наш народ да барацьбы, да помсты, у Мінску знайшоў сваю заслужаную кару крывавы кат беларускага народа гаўляйтар Кубэ — гітлераўскі бандыт, які праліў мора крыві, які ўчыніў пагромы 7 лістапада 1941 года.

Непакорны Мінск! Гэта ў ім было ўзарвана памяшканне, дзе праходзіў урачысты сход нямецкай гнілі з прычыны другой гадавіны «знаходжання ў Беларусі». Ад помстнай рукі народных мсціўцаў знайшлі смерць 30 немцаў і 70 былі паранены. Гэта ў Мінску не спыняліся дыверсіі на фабрыках, на заводах, у майстэрнях, ва ўстановах нямецкіх акцыянерных таварыстваў. Па прызнанню гітлераўскіх чыноўнікаў, ад страху ў іх аднімаліся рукі і ногі. Што-ж, гэта не ўсё! Цяпер мы аднімем ім галовы!

Мы памятаем наш Мінск, як горад навукі і працы. Зараз гэта — горад-воін, народны мсціўца.

Мінску нясуць вызваленне воіны-беларусы, воіны-рускія, воіны-украінцы, воіны-узбекі, воіны-грузіны... Ім дораг наш цудоўны горад, дзе партызаны не давалі жыцця немцам, дзе ўвесь час не спынялася змаганне за Беларусь, за волю, за радасць, за шчасце, за ўладу Советаў, за партыю Леніна—Сталіна.

27 чэрвеня 1944 года з'явіўся Мінскі напрамак. На гэтым напрамку вызвалена больш 350 населеных пунктаў.

Войскі ідуць на захад, ідуць наперад.

За кроў мінчан, пралітую на беларускіх дарогах, помсцяць совецкія воіны. На гэтых-жа дарогах яны б'юць немца, б'юць бязлітасна, б'юць і ачышчаюць шлях на Мінск.

Чакай нас, родны, любы! Хутка мы абнімем цябе, наш вольны, наш непакорны, наш сталічны, наш цудоўны Мінск. Мы адбудуем цябе і зноў ты будзеш прыгожы.

Е. САДОЎСКІ.

ОРША

3-ці Беларускі фронт, 27 чэрвеня. **(Спец. кар. ТАСС).** Нашы рухомыя часці, кінутыя ў прарыў, створаны ў нямецкай абароне на поўдзень ад Віцебска, паспяхова развівалі наступленне. Вышаўшы на аператыўны прастор, яны з ходу авалодалі важным вузлом грунтавых дарог — Сянно і імклівым браском перарэзалі чыгунку Орша—Лепель. Такім чынам, адразу варожыя войскі, якія адступалі на Лепель — канчатковы пункт гэтай чыгуначнай лініі, аказаліся ў цяжкім становішчы. У гэты-ж час совецкія падраздзяленні сталі наносіць удары па варожых камунікацыях, якія ідуць ад Оршы на захад. Нашы танкі, якія дзейнічалі ў глыбіні абароны праціўніка, і мотапяхота авалодалі важным населеным пунктам, што знаходзіцца на захад ад Оршы. Так пачаліся баі за горад і аператыўна важны чыгуначны вузел Орша—магутны бастыён абароны немцаў, які прыкрывае Мінскі напрамак.

Развіваючы наступленне, войскі 3-га Беларускага фронта абыйшлі Оршу з поўначы, авалодалі сотнямі населеных пунктаў, у тым ліку важнымі вузламі грунтавых дарог Обальцы і Смаляны.

Гітлераўцы, улічваючы значэнне горада Оршы, ператварылі яго ў магутны бастыён. Цэлая сістэма дотаў і дзотаў, шматлікія пляцоўкі для кулямётаў і супроцьтанкавых гармат, мінныя палі перашкаджалі прасоўванню наступаючых. Нашым наступаючым войскам прыходзілася перамагаць не толькі жорсткае супраціўленне гітлераўцаў, але і надзвычай цяжкія прыродныя ўмовы.

У жорсткіх баях нашы часці скідвалі праціўніка з прамежкавых абарончых рубяжоў і цяснілі яго да Оршы. Наземным падраздзяленням вялікую дапамогу аказвалі лётчыкі. Ламаючы супраціўленне фашысцкіх дывізій, перамагаючы ўсе перашкоды, наступалі гвардзейскія часці.

Учора нашы часці падыйшлі да Оршы і завязалі баі на паўночнай і паўночна-заходняй ускраінах. Совецкія воіны выбівалі гітлераўцаў з гарадскіх будынкаў, ператвораных у доты. Адначасова часці Чырвонай Арміі нанеслі ўдар па варожаму гарнізону з усходу. Совецкія байцы з ходу фарсіравалі Днепр і ўварваліся ў цэнтральныя кварталы горада. У ходзе баёў знішчаны тысячы варожых салдат і афіцэраў. Многа немцаў узята ў палон. Нашы падраздзяленні захапілі вялікія трафеі.

Сёння раніцой горад Орша поўнасцю вызвален ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

К. ПУХАЎ.

У ВЫЗВАЛЕНЫМ ВІЦЕБСКУ. 1. Сустрэча жыхароў з байцамі Чырвонай Арміі. 2. На вуліцы горада. 3. Адна з нямецкіх гармат, захопленых у Віцебску.

Фото спецыяльнага ваеннага карэспандэнта «Известий» С. Гурары.

Экспанаты для музея імені Янкі Купалы

Пастановай Савета Народных Камісараў БССР пры Акадэміі Навук БССР створан літаратурны музей імені народнага паэта рэспублікі Янкі Купалы. Музей прысвечаны жыццю і творчасці паэта. Ідзе збор матэрыялаў пра творчы шлях і жыццё вялікага народнага песняра і палкага барацьбіта супроць крывавага фашызма.

Рад цікавых экспанатаў перадазены ў гэты музей Інстытутам сусветнай літаратуры. Экспанаты адлюстроўваюць дружбу і творчую сувязь славутага беларускага паэта з найвялікшым рускім пісьменнікам Максімам Горкім. Так, атрымана копія пісьма М. Горкага пісьменніку Чэрамному ў 1910 годзе. Горкі піша:

«...Дарэчы спытаюся ў вас: ці ведаеце вы беларускіх паэтаў Якуба Коласа і Янку Купалу? Я нядаўна пазнаёміўся з імі—падабаюцца! Проста, задушэўна і выразна, сапраўды па-народнаму. У Купалы ёсць невялікая паэмка «Адвечная песня»—вось-бы перакласці яе на вялікарускую мову!».

Атрымана таксама копія тэлеграмы Максіма Горкага Янку Купале, прысланай у 1935 годзе, у дзень юбілея паэта, наступнага зместу: «Мінск, Янку Купале. Сардэчнае прывітанне нястомнаму саратніку, паэту-рэвалюцыянеру. М. Горкі».

Навуковы работнік Е. Хлябцэвіч перадаў жонцы паэта В. Луцэвіч цікавую кнігу—справаздачу аб беларускім навукова-літаратурным гуртку студэнтаў С-Пецярбургскага універсітэта за 1912 год. У справаздачы надрукаваны водгукі і артыкулы прафесара А. Нагодзіна, Е. Раманава і іншых аб навуковым вывучэнні Беларусі. Надрукаван верш Янкі Купалы «Прарок».

Рускі паэт Сяргей Гарадзецкі, блізкі друг Купалы, перадаў у музей многа пісем Купалы, у якіх ёсць творчыя выказванні паэта па яго вершах, перакладзеных на рускую мову. Сяргей Гарадзецкі перадаў у музей кнігі з аўтографамі Купалы.

Для шпіталяў, воінскіх часцей, рабочых клубаў падрыхтавана лекцыя: «Беларускі народны паэт Я. Купала—гарачы патрыёт, барацьбіт супроць фашызма».

Літаратурны вечар, прысвечаны вялікаму песняру

На сцэне Гомельскага тэатра—вялізны партрэт Янкі Купалы. Такім мы яго ведалі — шчыры позірк, ласкавая ўсмешка.

Два гады таму назад, 28 чэрвеня 1942 года, не стала паэта, але яго праўдзівае слова — бясcмертнае, яно становіцца яшчэ больш блізкае ў сёнешнія гістарычныя дні вызвалення Беларусі.

Вечар, прысвечаны памяці Янкі Купалы, арганізавалі праўленне Саюза совецкіх пісьменнікаў БССР і Акадэмія Навук Беларусі. У прэзідыуме вечара — сакратар ЦК КП(б)Б па прапагандзе тав. Гарбуноў, тт. Краўчанка, (ЦК КП(б)Б), Міхась Лынькоў, Кандрат Крапіва, Герой Совецкага Саюза Маркаў, сакратар ЦК ЛКСМБ Сурганаў, жонка паэта В. Луцэвіч, І. Фешчанка, П. Глебка, П. Броўка, М. Танк, А. Астрэйка, А. Бядевіч.

Вечар адкрыў Кандрат Крапіва. Даклад аб бяссмяротным слове Купалы зрабіў старшыня Саюза совецкіх пісьменнікаў БССР Міхась Лынькоў.

— Сягоння над прасторамі нашай любімай радзімы зноў лунае бадзёрая песня радасці. Слаўная Чырвоная Армія вызваляе беларускую зямлю ад гітлераўскай пагані, і ў гэтыя гістарычныя дні мы з асаблівай любоўю ўспамінаем вялікага грамадзяніна, асветніка і паэта Янку Купалу. Ад першых твораў да апошняга паэтычнага радка Янка Купала служыў свайму народу. У дні росквіту Совецкай Беларусі звонка і неўмаможна гучала песня Янкі Купалы аб шчаслівым жыцці беларускага народа. А калі на землі нашай радзімы напаў крывавы вораг, гнеўная песня Купалы клікала ў бой супроць ненавісных фашыстаў.

Жыў і будзе жыць сярод нас вялікі Купала! Адвечная песня яго ніколі не змоўкне. Жыла і будзе жыць Совецкая Беларусь!

Свой даклад тав. Лынькоў заканчвае воклічамі:

— Няхай жыве Чырвоная Армія, якая нясе вызваленне беларускаму народу!

— Няхай жыве вялікі палкаводзец, наш родны бацька і праўдзівы таварыш Сталін!

Вершы, прысвечаныя свайму літаратурнаму настаўніку і песняру, чыталі беларускія паэты П. Броўка, А. Бядевіч, П. Глебка, А. Астрэйка, М. Танк.

У заключэнне адбыўся канцэрт. Выступаў Беларускі Дзяржаўны ансамбль.

Па вызваленых раёнах рэспублікі

КЛІМАВІЧЫ. У калгасах раёна арганізуюцца дзіцячыя яслі. У 24 калгасах адрамантаваны і абсталяваны памяшканні, створаны прадуктовыя фонды. 360 дзяцей калгаснікаў прыняты ўжо ў яслі.

РЭЧЫЦА. Пачаліся заняткі на рэспубліканскіх курсах планіроўшчыкаў вясковых паселішчаў. На курсах навучаюцца 27 чалавек. Тэрмін навучання—паўтара года.

БРАГІН. Пры раённым Доме культуры пачала працаваць гукавая кіноўстаноўка. З вялікім поспехам дэманструюцца мастацкія фільмы «Радуга», «Два байцы» і іншыя.

КАСПЮКОВІЧЫ. У калгасах «Звязда», «Комінтэрн», «Кранштадт», Ветухноўскага сельсовета, аднаўлены тры пасекі, у якіх налічваецца 118 пчаласем'яў.

(БЕЛТА).

Франтавыя рэйсы

Машыніст Кокараў, яго памочнік Карповіч і качагар Есупаў перад адпраўкай у чарговы рэйс даведаліся, што войскі 1-га Беларускага фронта перайшлі ў наступленне і паспяхова ідуць наперад.

— Мы вядзем поезд да лініі фронта,—звярнуўся Кокараў да сваёй брыгады. —Давайце даставім яго раней тэрміну і гэтым дапаможам совецкім воінам граміць ворага.

Брыгада падтрымала прапанову машыніста і заключыла сацыялістычны дагавор на адну паездку. Свае абавязацельства правесці поезд з нагонам яны выканалі з чэсцю. Поезд прыбыў на адну гадзіну 45 мінут раней тэрміну.

Крываносаўскія рэйсы робяць многія машыністы Беларускай магістралі. Машыніст Падкосаў прывёў поезд з нагонам у 3 гадзіны 45 мінут. З крываносаўскай хуткасцю водзяць паязды машыністы Шубін, Сапенка, Яўмененка, Башкін і іншыя.

У часць перамог Чырвонай Арміі сотні чыгуначнікаў Гомельскага, Новабеліцкага і Крычаўскага вузлоў выйшлі на нядзельнік. Яны адрамантавалі некалькі кіламетраў рэек, уклалі стрэлачныя пераводы. На Гомельскай дыстанцыі разам з чыгуначнікамі на нядзельнік выйшлі іх сем'і.

(БЕЛТА).

Вынік бестурботнасці

Совецкая дзяржава, нягледзячы на цяжкасці, выкліканыя вайной, аддае многа ўвагі падрыхтоўцы працоўных рэзерваў праз школы фабрычна-заводскага навучання і рамесленыя вучылішчы. Аднак дзе-ні-дзе яшчэ недацэньваюць гэтай надзвычай важнай справы.

Згодна загада рэспубліканскага кіраўніцтва працоўных рэзерваў, на базе лесакамбіната, дзе дырэктарам тав. Эркін, арганізавана школа фабрычна-заводскага навучання № 17, якая павінна была прыступіць да набору вучняў у другой палове чэрвеня гэтага года.

Як-жа абстаіць справа ў школе на сёнешні дзень? Усе ўмовы да прыёму вучняў створаны. Абсталяван інтэрнат, ёсць пасцельныя прылады, поўны камплект бялізны. Няма толькі... вучняў. Гомельскі сельскі райвыканком, які павінен быў мабілізаваць вучняў, абмежаваўся тым, што зрабіў развёрстку па сельсоветах, а тыя, у сваю чаргу, уручылі мабілізаваным павесткі і не пакалаціліся аб далейшым, пусцілі справу на самацёк. У выніку з'явілася на заняткі нязначная колькасць вучняў.

Паўстае пытанне, чаму райвыканком не патрабуе ад сельсоветаў выканання дырэктывы? Чаму ніхто не панёс адказнасці за зрыў набору вучняў у школу фабрычна-заводскага навучання?

Е. КРАЎЦОЎ,
памочнік дырэктара па палітычнай частцы школы фабрычна-заводскага навучання № 17.

Міжнародная інфармацыя

Водгукі за граніцай на наступленне Чырвонай Арміі

НЬЮ-ЁРК, 27 чэрвеня. (ТАСС). Паведамленні аб наступленні Чырвонай Арміі займаюць віднае месца на старонках амерыканскіх газет. Газета «Нью-Ёрк Таймс» характарызуе наступленне Чырвонай Арміі ў раёне Віцебска і дасягнутыя ёю баявыя поспехі, як пачатак новай фазы вайны на совецка - германскім фронце і як націск велізарнай сілы. Газета адзначае, што на працягу трох дзён Чырвоная Армія змяла фронт праціўніка на велізарным працягу і прарвала яго на значную глыбіню. Немцы, як бачна, не чакалі такой магутнай атакі ў раёне Віцебска, які з'яўляецца, на думку газеты, «варотамі да вялікай гістарычнай дарогі, якая вядзе праз Мінск, Брэст-Літоўск і Варшаву ў Берлін». Газета адзначае ў заключэнне, што «бітва за Віцебск цесна звязана з бітвай за Нармандыю і з праследаваннем саюзнікамі нямецкіх войск у Італіі, бо напрамкам усіх гэтых аперацый з'яўляецца Берлін».

ЛОНДАН, 27 чэрвеня. (ТАСС). Англійскі радыёкаментатар Патрык Лейсі ў сваім выступленні па лонданскаму радыё адзначае, што наступленне Чырвонай Арміі нарастае па сваёй сіле і па маштабах. Авалоданне Віцебскам і Жлобінам знамянуе сабой велізарную перамогу і дае ўяўленне аб працягласці фронта, на якім рускія развіваюць сваё наступленне. Значэнне поспеху, дасягнутага Чырвонай Арміяй, заяўляе Патрык Лейсі, немагчыма перавялічыць, бо як Віцебск, так і Жлобін уяўлялі сабой вельмі ўмацаваныя вузлы супраціўлення праціўніка. Аглядальнік напамінае, што, калі ў 1941 годзе гітлераўцы захапілі Віцебск, яны, выхваляючыся, крычалі аб тым, што імі зломлена апошняя лінія абароны рускіх і што, моў, перад германскай арміяй няма больш ніякіх збудаваных або прыродных перашкод на шляху ў Маскву. Да апошняга часу немцы аддавалі вялікае значэнне Віцебску, але ўжо як магутнай крэпасці сваёй абароны. Яны называлі Віцебск краевугольным каменем германскай абароны. Чырвоная Армія, развіваючы дасягнуты ёю поспех, зламіла супраціўленне нямецкай арміі ў Віцебску, пераўтвораным немцамі ў крэпасць іх абароны.

Паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў

ЛОНДАН, 27 чэрвеня. (ТАСС). У вячэрнім паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў, апублікаваным 27 чэрвеня, гаворыцца:

«Войскі саюзнікаў у раёне Тылі-сюр-Сель — Кан перасеклі чыгунку Кан—Віле—Бокаж паблізу Муана. Мы прасоўваліся пад праліўным даждом; пяхота і танкі праціўніка аказвалі ўпорнае супраціўленне.

На паўвостраве Катантэн мы працягваем перамагаць апошнія рэшткі арганізаванага супраціўлення. Войскі праціўніка трымаюцца на аэрадроме Мопертю, на ўсход ад Шэрбура і на паўночны захад ад аканечнасці паўвострава. На паўвостраве ўзята не менш 20 тысяч палонных. Іх лік павялічваецца.

Раніцой дрэннае надвор'е вельмі перашкаджала дзеяннем авіяцыі».

* * *

ЛОНДАН, 28 чэрвеня. (ТАСС). У апублікаваным сёння раніцой паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца:

«У баях на паўднёвы ўсход ад Тылі-сюр-Сель бронетанкавым сілам саюзнікаў удалося пашырыць прарыў, зроблены пяхотай 26 чэрвеня. Прасоўваючыся на фронце працягласцю 4 мілі, войскі пасля крайне жорсткіх баёў на левым фланзе ў раёне Турвіля перарэзалі магістраль Вілер—Бокаж — Кан. Праціўнік аказвае ўпорнае супраціўленне, аднак войскі саюзнікаў паспяхова прасоўваюцца.

Паблізу Шэрбура войскі саюзнікаў прасоўваліся, ачышчаючы тэрыторыю ад рэштак войск праціўніка, адкінутых на выступы паўвострава.

Пасля выкліканага дрэннымі метэаралагічнымі ўмовамі двухдзённага зацішша ваенна-паветраныя сілы саюзнікаў учора апярыравалі ў паўночна-заходняй Францыі на шырокім працягу ад Шэрбура і Ла-Рош на захад, да Орлеана і Парыжа на ўсходзе. Знішчальнікі і знішчальнікі-бамбардыроўшчыкі аказвалі падтрымку наземным войскам саюзнікаў».

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ У ІТАЛІІ

ЛОНДАН, 28 чэрвеня. (ТАСС). Штаб войск саюзнікаў у Італіі паведамляе, што на ўсёй працягласці фронта праціўнік упорна абараняе свае пазіцыі, спрабуючы затрымаць прасоўванне войск саюзнікаў, якія працягваюць наступленне ў мясцовасці, што спрыяе абарончай тактыцы ворага. Часці 5-й арміі беспярэпынна цесняць праціўніка і занялі гарады Сан-Вінчэнцо, Сасета і К'юсдзіно (заходняе ўзбярэжжа Італіі). Французскія часці ў сучасны момант знаходзяцца паблізу пункта Сан Квірыко д'Орча (на захад ад Тразіменскага возера). Часці 8-й арміі зноў прасунуліся наперад у раёне возера Кіузі і занялі вёскі Джойела і Парто.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

АТ00171. АДРАС РЭДАКЦЫІ: гор. Гомель, вул. Вароўская, 10.